

Loovas nõukogude patriotismis koondame tõhusa õppetööga kõik oma jõud võitluseks rahu ja rahvaste sõpruse eest!

Kõigi maade proletarilased, ühinege!

Tallinna

Polütehnik

TALLINNA POLYTEHNILISE INSTITUUDI PARTEIORGANISATSIOONI, DIREKTSIOONI, ELKNU KOMITEE JA TEENISTUJATE NING ÜLIÖPILASTE AMETIÜHINCUKOMITEEDE HAALEKANDJAJA

Nr. 18 (34) Reedel, 22. septembril 1950. a. II aastakäik

MEIE SUUR ÜLESANNE

Vastuseks imperialistlike sõjaõhutatute püüdele alustada uut maailmasõda, milles nad näevad ainust võimalust kindlustada hukkuvat kapitalistlikku korda, üha laieneb võimas rahupooldajate liikumine. Esmakordselt ajaloo on tekkinud organiseeritud rahurinne.

Rahvad ei taha sõda, neil on veel hästi meeles möödunud sõdade purustused. Nad võitlevad kindla ja püsiva rahu eest, rahuliku ülesehitustöö ja rahvastevahelise sõbraliku koostöö eest.

Selles võitluses on peamiseks juhtivaks jõuks Nõukogude Liidu rahvad, kelle poole vaatub lootusega kogu maailma progressiivne elanikkond.

Nõukogude Liit on paljurahvuseline riigi eeskujud. Ta on palju ühtsem ja monoliitsem kui ükski kodanlik rahvusriik, sest Nõukogude Liidu rahvad on ühinenud vabatahtlikkuse alusel, ühisel eesmärgil, — kommunismi võidu huvides. Meil valitsevad rahvaste vahel sõbraliku koostöö ja vastastikuse abistamise suhted, sest kapitalismi hundiseaduste hävitamisega on kaotatud ka rahvuslik rõhumine. Nõukogude Liidu rahvastele on võrdõiguslus kindlustatud mitte ainult seaduslikus korras, vaid ka tegelikult — tänu vennasrahvaste, eriti aga suure vene rahva abile on nüüd ka varem kõige mahajäänud rahvad jõudnud kõrgele arengutasemele.

Nõukogude Liidu rahvaste sõprus sai raske katsumuse osaliseks Suure Isamaasõja päevil, kuid ta ei purunenud, vaid võitluses ühise vaenlase vastu süvenes veelgi.

Ka tänapäeval, mil meie ees seisavad tohutud ülesehitustöö ülesanded, koonduvad NSVL rahvad kindlalt rahu eest võitlejate esiridadesse. Uued töövõidud, rahvamajanduse huvides rakendatavad leiutised ja avastused, teaduslikud uurimistööd, meie rahvaste kultuurilised saavutused — kõik see tugevdab Nõukogude Liitu, on meie panus rahu kaitseks.

Eriti suur osa võitluses rahu eest on täita noorsool, seehulgas ka üliõpilaskonnal. Kogu maailma noored on huvitatud sellest, et ei tuleks sõda, on huvitatud oma tuleviku kindlustamisest. Seepärast ongi noored aktiivseks võitlejaks rahu eest. Rahvusvahelised noorsoo- ja üliõpilasteorganisatsioonid on oma peaesmärgiks seadnud võitluse rahu eest.

Nõukogude noorte on võitlus rahu eest eriti kallis, sest kuskil mujal maailmas ei ole noortele kindlustatud sellised võimalused õppida, selline helge tulevik kui meil. Seetõttu meie noored kirjutavad vaimustusega alla Stokholmi üleskutsele ühtlasi ka tegudega, — töös ja õpinguis kinnitavad nad oma kindlat tahet võidelda rahu eest.

Meil TPI-s õpib palju meie vennasrahvaste liikmeid — Nõukogude Liidu väga mitmekesistest osadest. Neil kõigil on ühine eesmärk — omandada austav nõukogude inseneri või teadlase kutse. See ei ole kerge, vaid nõuab suurt tööd ja pingutusi, kogu oma jõu koondamist. Üha enam hoogustub ülesehitustöö vajab järjest enam kõrgesti kvalifitseeritud kaadrit. Meie ülesanne on kindlustada see vajadus. See on ühtlasi ka meie panus võitluses rahu eest.

Ühistes õpingutes, töös ühiskondlikes organisatsioonides, kunstilises isetegevuses, spordis — kõigis instituudi eluavaldusis kasvavad ja tihenevad sõprussidemed meie eri rahvustest üliõpilaste vahel. Seda sõprust tuleb meil eriti hinnata ja õhutada, kasvatada meie üliõpilaskonda selle kaudu rahvaste sõpruse vaimus. Siin tuleb alati meelles pidada seda, et meid ümbritseb kapitalistlik maailm, et meil on veel tegemist kapitalismi iganditega inimeste teadvuses, mida vaenulikkude klasside jäänused püüavad kasutada. Meie ridades on veel vaenuliku ideoloogia kandjaid, kodanlikke nationalistide. Nende huvides on tekitada lahkeltid ja lõhet meie rahvaste vahel, et seega teenida kapitalistide huve. Rahvusliku vaenu õhutamise on aga vesi sõjaõhutatute veskile. Meie ülesanne on igal sammul paljastada need elemendid ja ka purustada.

Meie huvides, Nõukogude Liidu loova ülesehitustöö huvides on kaitsa rahu. Seda suudame kõige paremini siis, kui kindlustame ja süvendame meie kodumaa rahvaste vahelist sõprust ja koostööd. Sõprussidemete edasine süvenemine TPI eri rahvustest üliõpilaste vahel olgu meie kõikide ühine panus võitluses rahu eest.

Rahutähedõit

Laupäeval, 23. sept. kell 9 startib TPI peahoone eest 25—30 autot ja mootorratast rahutähedõidule Tartu, külla Tartu Riiklikule Ülikoolile.

Hämmastab asjaolu, et tähesõidust ei võta osa ühtki TPI õppejõudu, ehkki tervel real neist on oma autod. Seevastu võtab TRÜ-st meile vastusena toimuvast sõidust osa ka palju TRÜ õppejõude, näit. prof. Kingisepp, dotsendid Kulli, Talvik, Luik, Vester jt.

Miks eemaldusid TPI autodega õppejõud — näit. sm-d Höllmann, Kroon, Kanasaar, Lepikson, Kuldma, Vilbert, Aarna käesolevast algatusest, kusjuures sellega süüski tulevad toime üliõpilased? Nõnda osutub täiesti vildakaks ka Tartusse kaasaviidava lükkamise pealkirgi „TPI kollektiivilt TRÜ kollektiivile,“ kui sellest ei võta osa ühtki õppejõudu.

Ühiskondliku tunde arenemises teevad tartilased meie õppejõududele nähtavasti tõsist häbi.

RAHULÄKITUS TPI KOLLEKTIIVILT TRÜ KOLLEKTIIVILE

Kallid seltsimehed!

Käesoleval ajal, mil imperialistlikud sõjaõhutatjad püüavad valla päästa uut verist sõda, on maailma demokraatliku inimkonna vankumatuks püüdeks kindlustada rahu kogu maailmas. Käesoleva aasta augustis toimunud II rahvusvaheline üliõpilaste kongress Prahast kutsus kogu maailma üliõpilasi koondama oma ridu võitluseks rahu eest.

See üleskutse leidis laialdast vastukaja kõigi maade progressiivse üliõpilaskonnas. Praha kongressi üleskutsega on ühinenud ka Tallinna Polütehnilise Instituudi kollektiiv.

Meie, nõukogude üliõpilaste, tulevaste kommunismi ehitajate armee võitlejate tähtsaimaks ülesandeks, on üha sügavam teadmiste omandamine ja nende oskuslik rakendamine praktikasse. Sellega aitame kindlustada oma sotsialistliku kodumaa võimsust ning tugevdada rahu kogu maailmas. Vastates partei ja valitsuse hoolitsusele noorsoo eest, koonduvad meie üliõpilased tihedamalt ühiskondlike organisatsioonide ümber ja annavad oma maksimaalse panuse õppetöö näitajate töstmiseks.

Tänu Nõukogude valitsuse ja bolševike partei hoolitsusele on tundmatusest muutunud meie vabariigi kõrgema tehnilise õppeasutuse pale. Kui kodanliku klubi võimetusel ajal 1939. aastal õppis TPI-s, tolleaesges Tallinna Tehnikaülikoolis, vaevalt 500 üliõpilast, siis on praegu nende arv kaugelt ületanud 2000 piiri. Pidevalt täienevad instituudi laboratooriumid uute moodustate siseseadetega. Meie instituudi õppetöö tase tõuseb pidevalt aastast aastas. Meie üliõpilaste poolt on sooritatud mitmeid rahvamajanduslikult suurt tähtsust omavaid teaduslikke töid, meil tegutseb arvukalt teaduslikke ja isetegevusringid. TPI spordiklubi poolt läbiviidud sporditaktiaadidest on pidevalt osa võtnud ligi 1000 üliõpilast, tubli töö eest määrati TPI spordiklubile 1950. a. Nõukogude Eesti preemia, TPI üliõpilased osutasid suurt abi tööstustele äsjalõppenud tööstuspraktikal teostatud arvukate tööde näol. Hinnatava panuse andsid meie üliõpilased noortele kolhoosidele, teostades suvel õppetööst

vabal ajal maaparandus- ja elektrifitseerimistööd. Kuid saavutatuga ei tohi jääda rahule. Meie ees seisavad uued suured ülesanded.

Võttes oma töö aluseks Praha kongressi üleskutse tugevdada võitlust rahu eest, kohustuvad TPI üliõpilaste ühiskondlikud organisatsioonid kõigiti tõstma üliõpilaste teaduslikku ja ideelis-poliitilist taset.

Selleks kohustume kõigiti kaasa aitama õppe- ja teaduslike näitajate parandamiseks, kohustume hästi ettevalmistatult ning kõrgel ideelis-poliitilisel ja teaduslikul tasemel läbi viima teoreetilise konverentsi kommunistlikust kasvatuses, diskussiooni nõukogude inseneri kujust nõukogude kirjanduses ja ÜTÜ IV teadusliku konverentsi. Ühtlasi kohustume tihedama sidemete teha ja koolidega ning abistama senisest tõhusamalt meie vabariigi noori kolhoose nii elektrifitseerimis- ja maaparandustöödel kui ka viljakoristusel.

TPI kollektiiv, saates rahutähedõidu puhul Tartu Riiklikule Ülikooli kollektiivile paluvad seltsimehelikud tervitused, kutsuvad kõiki TRÜ üliõpilasi ja ühiskondlike organisatsioonide tihedama veelgi oma ridu võitluses kindla rahu eest kogu maailmas, ühinedes Praha kongressi üleskutsega. Võitlus rahu eest ja uute kaadrite kasvamine kommunismi ülesehituseks on meie ühised ülesanded; sellepärast kutsume üles tihedama sidet meie vabariigi kahe suurema kõrgema õppeasutuse TPI ja TRÜ vahel.

Ühinedes Praha kongressi üleskutsega ja tihedamalt koondades oma ridu ühiskondlike organisatsioonide ümber, tugevdame tubli tööga kogu maailma progressiivse üliõpilaskonna rinnet — rahu ja demokraatia rinnet.

Elagu kogu demokraatliku inimkonna võitlus rahu eest!

Elagu sõprussidemed TPI ja TRÜ vahel!

Elagu Nõukogude Liit, rahvaste sõpruse ja kindla rahu kants!

Elagu nõukogude noorsoo parim sõber ja õpetaja — suur Stalin!

TPI KOLLEKTIIV

ALUSTAME TÖÖD ÜHTSES, TIHEDAS RIVIS

Olen eestlane

Olen eestlane, kuid elasin varem kogu aja Kaukaasias. Otsustasin jätkata oma haridust Tallinnas. Läänud aasta sügisest alates olen TPI üliõpilane. Sain siin väikese, kuid tihedalt liitunud üliõpilaskonksu (MM-35) liikmeks. Varem üksteisele täiesti võõrad, viiest eri rahvusest noormehed ja neid mõistsid kohe esimestel päevadel, millise ühistest püüdlustest tiivustatud pere moodustab meie rühm.

Meie rühmale, nagu ka kogu nõukogude üliõpilaskonnale on võõrad sõvinism, nationalism ja rassivahed. Oleme üksmeelsed kõiges, — mitte ainult õppimises, vaid ka igas muus ürituses. Eredaks näiteks sellest on kogu meie rühma poolt läinud suvel kaasa tehtud hüdroelektrijaama ehitus, kus rühm teiste tööbrigadide hulgas pälvis esikoha.

G. MELITS (MM-35v)

Tulen päikeselisest Uzbekistanist

Olles lõpetanud keskkooli Tashkendis, otsustasin kohe, ilma vähimategi kahtlusteta suunduda sinna, kuhu unistasin — TPI-sse. Kui suur õnn on olla nõukogude inimene, eriti aga nõukogude noor, kellel on tee teadmistele avatud täielikult, — olgu ta venelane, ukrainlane, kazahh, eestlane jne. Kõik tema julgemadki unistused saavad teoks.

Tahtmatult tekib seejuures mõte sellest, kuidas elavad piiritaguste kapitalistlike maade noored, kus dollar otsustab kõik, kus tööliste ja talupoegade lapsed ei julge unistadagi sellest, mida paljurahvuseline Nõukogude riigi noorsugu elab läbi ja teostab iga päev.

V. KIM

Sündisin Ukrainas

Sündisin Ukrainas. Siin, ENSV-s aga mitmesugustest rahvustest seltsimehed asendasid muile mu perekonna. Näen praegu tegelikult, kuidas varievad põrnuks kõik kodanlikud teooriad ühe rahvuse üleoleku kohta teisest. Meil hinnatakse

inimest mitte tema rahvusliku või rassilise kuuluvuse, vaid tema töö, käitumise ja õppimise põhjal. Seda aga tingimata ei näe Lääne-Euroopa maades, Ameerikas. Olen lõpmata õnnelik, et elan Nõukogude Liidus, et saan õppida instituudis seda eriala, mille valisin endale juba ammu.

A. JUSKEVITŠ (MM-15)

Olen korealane

Olen rahvuselt korealane. Tulin õppima TPI-sse ühest teisest nõukogude rahvaste sõbralikust perest — kaugest päikeselisest

Ühtse tervikuna

Nõukogude Liit lõhmas endas enam kui 50 rahvust ja rahvusruppi.

Oktoobrirevolutsioon, olles purustanud vanad ahelad ja tõstnud esile terve rea unustatud rahvusi ja rahvaid, andis neile uue elu ja uue arengu. Paljurahvuseline Nõukogude Liit esineb ühtse tervikuna, mis aitab temal võidelda arvukate vaenlaste vastu. Meie maa kõrgemates õppeasutustes võib kohata igast rahvusest üliõpilasi. See aga ei takista neid tihedalt liitumast ühistesse kollektiividesse.

TPI ÜLIÖPILASTE SÕBRALIKUS PERES. Vasakult A. Juskevits (MM-15), G. Melits (MM-35), B. Tšen (MM-35), G. Antonova (K-33v), V. Kim

Uzbekistanist, Tashkendi linnast. TPI-s võeti mind vastu soojalt ja sõbralikult ja võimaldati mul astuda õppima mehaanikateaduskonda. Kohe alguses kindlustas TPI mind kõige vajaliku, mille eest olen väga tänulik. Eriti rõõmustavad mind head seltsimehelikud suhted oma rühmakaaslastega. Olen kindel, et suudan neile õppimises järele jõuda, kuna tunnen end neist nõrgemana.

Töotan meie Kodumaa hooletu eest vastata hea õppimisega, et saada väarikaks nõukogude inseneriks. Olen rõõmus, et olen Nõukogude Liidu kodanik.

B. TŠEN (MM-35)

Ka meie rühm koosneb niisugusest noorsoost, kuid oma sõpruses ja liituvuses ta ei jää maha ühestki teisest rühmast TPI-s.

Tulin siia instituuti VNFSV-st. Juba esimestest päevadest alates märkasin, millise tähelepanelikkusega suhtuvad üksteisesse minu seltsimehed. Sulasin rõõmuga sellesse kollektiivi. Sõprus seltsimeestega aitab mind täielikult vallutada neid teadmisi, mida vajab nõukogude insener. Täna on meie valitsust, kes on avanud iga rahvuse noortele meie Kodumaa instituutide ja ülikoolide uksed.

G. ANTONOVA (K-33v)

TPI NÕUKOGUS

14. septembril toimus TPI Nõukogu koosolek, kus mõninate administratiiv-rakenduslike küsimuste kõrvall oli päevakorras ka poliitilis-kasvatustöö plaan institutis käesolevaks õppeaastaks. Pärast pikema arutlusi otsustati plaan teostada dir. aset. prof. L. Schmidt poolt esitatud kava põhjal, mis näeb õppeaasta kestel ette nihaisti terve rea ideelis-poliitilise sisuga üritusi õppejõudude ja üliõpilaste poolt, kui ka kogu õppetöö põhjaliku kontrolli ja range suunamise marksistlik-leninliku filosoofia alustel.

Meie maa võimas areng kommunistlike tingib tarviduse sügavate teaduslike ja tehniliste probleemide lahendamiseks juba kõige lähemas tulevikus. Selleks kvalifitseeritud kaadrite ettevalmistamisel peab õppetöö ka meie instituudis kulgema leppimatu bolševistliku ideelise vaimu, kusjuures järjekindlalt viiakse läbi leninlik printsip, mis ütleb, et mingit ülemaailmset teadust ei ole, vaid et teaduses on olemas kaks täiesti

erinevat maailma. Tõelise teaduse igasuguste kodanlike moodustuste vastu tuleb õppejõududel teostada halastamatut kriitikat, sisendades üliõpilastesse konkreetsete näidete varal veendumuse nõukogude korra suutes eelstes, mis avavad neile sootuks uued, kapitalismi juures mõeldamatud arenguvõimalused.

Kuna suurem osa TPI õppejõududest on oma ideoloogilise pagasi küllastamiseks juba lõpetanud või on lõpetamas õpinguid marksismi-leninismi õhtu-ülikoolis, tuleb neil nüüd näidata praktilisi tulemusi ülikooli lõpetamisest. Instituudi poliitkasvatustöö plaan näeb õppejõudude töö mitmesuguste kontrollabinõude kõrval ette veel ka õppejõudude filosoofilise seminari, eriloengute, üliõpilaste poliitinformatsiooni, vestluste ja ekskursioonide korraldamise jne. Pealeselle on plaanis kultuur-massilise töö aktiveerimine õppeaasta vältel, milleks muuhulgas tulevad rakendamisele abinõud ametiühingulise tegevuse tõhustamiseks. A. TAMM

AVAR TÖÖVÄLI ISETEGEVUSEKS

Alanud õppeaastal on meie isetegevuslaste töövälid tublisti laienenud. Meie instituuti on astunud sajad uued üliõpilased täis elurõõmu ja loovat energiat.

Paljud üliõpilased on juba registreerunud isetegevusringidesse, kuid on ka veel kahtlejad selles, kas ta sobib ühte või teise ringi ja kas tal jätkub aega. Tahes kasvada tõelisteks nõukogude noorteks, peame aga olema mitmekülgsed ja selleks tuleb meil endid kasvatada. Oige ajajaotuse juures jätkub meil aega nii õppimiseks kui ka isetegevuseks.

Meie instituudi direktioon eesotsas direktor Mahlaga on väga huvitatud isetegevuslaste käekäigust ja on toetanud meid nii nõuannetega kui ka materiaalselt. Nii muretsuti meile puhkpillid ja valmistamisel on vene ja eesti rahvarõivad. TPI direktiooni abiga laheneb lähematel päevadel ka ruumide küsimus ja tulevikus on loota ka muudatusi tunniplaanis isetegevuslaste huvides. Headele ja elujõulistele kollektiividele aga võimaldatakse tasuta ekskursioonid Leninigradi ja Moskvasse.

Konkreetses ülesandena seisab meie ees juba alanud üleiluline ametiühingute kunstilise isetegevuse ülevaatus, millest ka meie isetegevuskollektiivid tuleb osa võtta. Nagu näitas IV isetegevuse ja omaloomingu olümpiaad, oli häid kollektiive nagu meeskoor, majandusteaduskonna rahvakunstring, keemia-teaduskonna võimlejad rühm jt. Ei pruudunud ka head deklamatoorid nagu sm. Kolegajeva, Sõrd, solistid Schwarts, Ham-

mer jt. Selliste inimestega võime täie julgusega osa võtta üleilulisest ametiühingute kunstilise isetegevuse ülevaatusel.

Olemasolevad kollektiivid: meeskoor (esimees sm. Lass); naiskoor (esinaine sm. Sammul); rahvakunstringid (esimehed Nuga ja Blumenfeld); näite-ring (esimees Sõrd); kirjandusring (esimees Mölder) peavad juba nüüd rakendama täie koor-muusega tööle.

Tublid organisatoorid aga, nagu venekeelse draamaringi looja sm. Schwarts, puhkpilli-orkestri vanem sm. Jänes ja kirjandusringi esimees sm. Beekman nüüd muidugi lõplikult komplekteerivad kollektiivid ja asuvad tööle.

Organiseerimisel on veel muusikaring, mis haarab meie instrumentaal- ja vokaalsoliste ja mille töö võtab oma šeffuse alla Tallinna Konservatoorium. Samuti on organiseerimisel vene- ja eestikeelsed segakoorid ning estraadiorkester.

Suuremat aktiivsust peaksid näitama teaduskondade kultuur-komisjonide esimehed sm-d Tiirmaa, Sirk ja Kask, et ka teaduskondades oleksid oma näite- ja rahvakunstringid.

Nagu sellest loetelust nähtub, on meil väga mitmesuguseid isetegevuskollektiive ja jääb vaid oodata üliõpilaste aktiivset osavõttu nendest.

Töötades isetegevusringides, rakendame oma teoreetilisi teadmisi praktikasse, mis aitab meil kujuneda tõelisteks nõukogude üliõpilasteks. Üliõpil. L. KULBAS

ÕPETÖÖ VANEMATEL KURSUSTEL ALGAB

Sügissemestri õppetöö mehaanikateaduskonna ja keemia-mäeteaduskonna 1950/51. õppeaasta 4. ja 5. kursuse üliõpilastega ja ehitusteaduskonna arhitektuuriharu 4., 5. ja 6. kursuse üliõpilastega algab reedel, 29. septembril, ehitusteaduskonna töösuulike ja tsiviilehitiste, vesiehitiste ja tee-ehituse haru üliõpilastega aga 13. oktoobril s. a.

Kõik need kursused hakkavad töötama pärastlõunases vahetuses, loengute algusega kell 16.

Enne õppetöö algust tuleb ehitusteaduskonna arhitektuuriharu 4. kursuse üliõpilastel ajavahe-mikus 15. kuni 28. septembrini s. a. sooritada geodeesia õppepraktika, teede haru 5. kursuse üliõpilastel 22. kuni 28. septembrini õppepraktika pinnase uurimise alal ja 29. septembrist kuni 12. oktoobrini õppepraktika tee-ehituse masinate alal.

„Polütehniku“ materjale jälgides

EI VÕTA VEDU

Eelmises „Polütehniku“ numbris juhtis tähelepanu sellele, et instituudis alles puuduvad uued seinalehed. Senini pole lood selles veel kuigi palju paranenud.

Instituudi käidavama koridori seinal asub must tahvel, kuhu üliõpilaste ametiühing tavaliselt paneb välja järjekordse „Tallinna Polütehniku“. Sellel tahvil praegu aga püsib raudvarena „Polütehniku“ 1. septembri number, kuigi vahepeal, 12. ja 22. septembril on jõudnud juba müügile uued „Tallinna Polütehniku“ numbrid. Asjaolu, et meie arvukaim ühiskondlik organisatsioon — üliõpilaste ametiühing — ei suuda enam toime tulla sellise oma funktsiooniga, nagu on teistegi valmis töö nähtavale asetamine, näib muide täiesti iseloomustavat tema tööd viimasel ajal. A. PUHM

S P O R T

II sügispartakiaadilt

TPI II 1950. a. sügispartakiaadil algas 5. septembril lahtiste kergejõustikuvõistlustega.

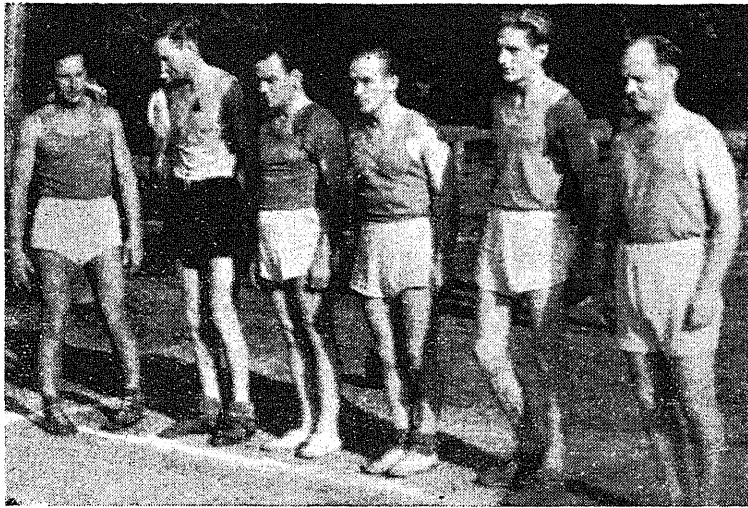
Tähtsa üritusena korraldati spartakiaadi algpäevil Tallinna kõrgemate koolide vahelised võrk- ja korvpalli-esivõistlused, milledest võttis osa kolm kõrgemat õppeasutust — TPI, õpetajate Instituut ja Riiklik Konservatoorium. Nende võistluste üldvõitjaks tuli TPI võistkond, kes võitis kõigil aladel. Meeste võrkpallis võitis II koha Riikliku Konservatooriumi meeskond. Korvpallis ei olnud konservatoorium võistkondi välja pannud ja võistlused toimusid ainult TPI ja Tõli vahel. Nii meeste kui ka naiste korvpallis tulid ülekaalukalt võitjaks TPI võistkonnad.

Võib märkida, et Tõli-s, mis on üks noorimaid Tallinna kõrgemaid õppeasutusi, on võrk- ja korvpallitasel tõusnud; TPI võistkondadele avaldati tõsist vastupanu.

Spartakiaadi teistel aladel on juba selgunud võitjad VTK mitmevõistlustes, jalgrattasõidus ja kurnimängus. VTK mitmevõistluste võitis mehaanikateaduskonna võistkond. Teisele kohale tuli majandusteaduskond. Jalgrattasõidus saavutas esikoha samuti mehaanikateaduskond. Kurnimängus arenes pive võistlus mehaanika- ja keemiateaduskondade vahel, teised teaduskonnad aga platseerusid tahapoole. Kurnimängu võitis mehaanikateaduskond (176 viskega 25 kujuridit), teisele kohale tuli keemia-mäeteaduskond (187 viskega 25 kujuridit). Individuaalselt saavutasid kurnimängus parimad tulemusi Muhel (keemia-mäet.) ja Bujanov (mehaanikatead.), kes viskasid välja 22 viskega 5 kujuridit.

Spartakiaadi teistel võistlusaladel võistlused jätkuvad.

E. UUS (K-91)

II SÜGISSPARTAKIAADILT. TPI õppejõudude ja teenistujate võrkpallimeeskond enne mänguheitlust tervitust rökatamas.

Kogu TPI kollektiiv — üliõpilased, õppejõud ja teenistujad — 24. septembril kl. 9 kogunemisele TPI II sügispartakiaadi piduliku lõpetamise rongkäiguks! Kogunemine toimub spordiväljakul Schnelli tiigi ääres.

Liiva terastikulise koostise mõju müürimörtide omadustele

UURIMISTÖÖ UTU EHTUSRINGIS

Tallinna lähedastest liivadest valmistatud ehitismördid on praktikas osutunud üldiselt halvasti töödeldavaks. Töödeldavuse tõstmiseks on senini peamiselt kasutatud sideaine suurendatud hulka, milline võte aga ühtlasi tõstab müürimördi maksumust.

Müürimörtide halb töödeldavus on tingitud Tallinna lähedaste liivade ühtlasest terastikulisest koosseisust (valdavam osa teri asub vahemikus 0,3—1,2 mm). Sellise ühtlase terajamusega liivas on tühemite protsent suur. Liivade omadused paranevad, kui vähendada tühemite protsenti mingi peene inertlisandiga. Selline inertlisand peab olema

odav ja kergesti kättesaadav. Üheks misuguseks lisandiks on osutunud Tallinna lähedastest Kloostrimetsa karjäärist saadav tuhklüü, mille kohta saime andmed TPI tugevuslaboratooriumi poolt sooritatud uurimistööst Tallinna lähedaste liivakarjääride kohta. Kloostrimetsa tuhklüü on umbes 10 korda peenema terastikuga kui teised Tallinna lähedased liivad.

Meie uurimistöö eesmärgiks oli leida sobiv Kloostrimetsa liiva lisandi määr müürimördi agregaadis. Teema oli küllaltki aktuaalne, kuna töö ostarbeks oli sideaine vähendamise müürimörtides. Töö teostasime mitme-

sugustes seguvahekorades tsement- ja tsement-lubi-mörtidega. Katsud viisime läbi TPI tugevuslaboratooriumis muu õppetöö vahel.

Töö põhimine osa seisnes survekatsude teostamises ja töödeldavuse hindamises. Tegime 150 mitmesugust mördi seguvahekorra, hindasime nende töödeldavuse ja määrasime nende 28-päevase survetugevuse. Saadud andmete põhjal hindasime mördi kvaliteeti nii survetugevuse kui ka töödeldavuse suhtes.

Uurimisest selgus, et Kloostrimetsa tolmiliiva lisandiga tõusevad müürimörtides üheaegselt töödeldavus, survetugevus ja veesidumisvõime. 15—25%-lise Kloostrimetsa liiva lisandi puhul kogu agregaadis hulgas tõusis survetugevus peagu kahekordseks.

H. EESORG (E-D), V. REIMAN (E-D)

Lugu Rapla-Inglise magistraalil

Suvi oli täies hoos. Eksami-sessioon jõudis lõpule, õpikud andsime juba raamatukokku ära ja üldse elu muutus kergeks ning ilusaks. Aga siis jõudis käte 1. juuli — päev, millele oli määratud esimese maaparaandajate rühma väljasõit.

Esialgu oli kõik kõige paremas korras. Kahetselt, et tuleb nii ilusal ajal Piritalt eemal viibida, meenutati, kas pole midagi koju ununenud — midagi hädavajalikku, nagu pallivõrk või maalilaud — ja jääd autot ootama.

Keemikud sagisid kõige enam. Alatasasid küsima: „Kujutad sa ette!... Nüüd jäi trikoo koju!“ või: „Sa taevast küll, kuhu ma võileivad jätsin?...“ või veel midagi sellistaolist. Tütarlapsed ei suutnud nagu tavaliselt sellistel puhkudel olla minutiliseks vaikseks. See oli esimeseks reismuljeks.

Pärast üsna suure absoluutväärtusega ootega saabus lõpuks kauaoodatud liiklusvahend. Otsekohe vallutati ta keemikute poolt. Arvi Saarna, pikk brunett poiss osutus esimesena pakivirna otsas istuvaks auto „valitse-

jaks“. Tema aujärje ümber istusid tütarlapsed — alati millegagi rahulolematu Inna Sall, alati sädistav Urve Hirv, üli-väärikas Helle Roosik ja paljud teised. Vaid üsna nurka jäi ruumi paarile naaberühma inimesele. Muidu vaikne Endel Pänt kogus oma ümber lausõpru, „et teel aeg lõbusasti möödaks“ ja nõnda edasi ja nõnda edasi.

Nii viisi see sõit algas. Lõunaks jõuti Raplasse ja veel enne õhtut okupeeriti samaaegselt lähedal Seljamäe talu aidalakk. Kõigil seal, tõsi küll, ruumi ei jätkunud ja hiljem saabusid mehaanikud pidid leppima lauda „puhtama poolega“, kuid see meie loo kangelasi ei häirunud. Igatahes mitte sedavõrd, et nad oleksid seepärast osa oma eluruumist mehaanikuile pakkunud.

Järgmise päeva hommikul algas töö. Ja justkui kiuste läksid ilmad vihmasseks. Paar päeva tuli töötada märjalt — nii alt- kui pealtpoolt; altpoolt — kraaviveest ja pealt — vihmast. Kuid see ei mürdnud kangeid „kraavihalle“, nagu üksteist nalja pärast hüüti. Isegi Inna

Sall ei jäänud haigeiks, mida ta muidu üsna sageli kaebas! Aga see oli ainult algus. Sekeldused tulid hiljem, kui ilmad olid ilusaks muutunud.

Ilusa töötasakaalu rikkujaks osutus... — Üleiluline Kehakultuuri- ja Spordikomitee. Seal ei arvestatud ette miskipärast, et just juuli alguses pidid vapprad keemikud täitma endale võetud kohustusi Rapla-Inglise magistraalkraavi remontides, vaid määrati üleilulisel 1950. a. mootorisporid esivõistlused 9. ja 10. juulile. Ja sellist sportlikku suursündmust ei saa ju ükski endast lugupidav keemik (eriti, kui ta pole veel jõudnud diplomaandi ikka) vaatamata jätta!

Mida lähemale jõudis saatuslik pühapäev, seda enam hämarusid Inna Salli, Arvi Saarna ja teistegi näod. Ainult Urve Hirv askeldas hommikust õhtuni kõõgis ega teinud väljagi — tal polnud aegagi mõelda pühapäevale (omavahel öeldud, Urve polnud mootorisporid austaja). Endel Pänt tegi samuti üksikõikset nagu. Tema arvates nagu ei sobinud ettevõetud tööd pooleli jätta.

Lõpuks teatas Inna Sall reedel töö juures: „Mina lähen homme linna. Kes tuleb kaasa?“

Sünges otsustavuses tõstis Arvi Saarna käe. Temaga ühines Helle Roosik, kelle õrnas südames juba ammu pesitses hell poolehoid Arvi vastu, siis veel mitu inimest. Arasõitjaks osutus enam kui pool rühma. Otsustati õhtul minna kõigist tarvitamata jäänud toiduaineid kuival kujul kätte nõudma.

Lõuna ajal kohtusid taluõues viis brigadiiri. Teise keemikute-brigaadi „peremehe“ nagu oli süinge. Napilt teatas ta ülejäänule sündimust. Koo arutati asja ja otsustati samal õhtul kokku kutsuda erakorraline lahing komсомолil üldkoosolek.

Koosolek toimus samas, suure tamme all. Kõik istusid puu ümber, ainult sündmuse peategelased, teades, milles asi seisneb, valisid endale kohad pingile teistest pisut eemale. Siiski — oma „rinne“, oma „platvorm“!

Rühma üldjuht, Hjalmar Palonen võttis sõna. Ja siis see algas. Üksteise järgi võtsid üliõpilased sõna ja igauks ütles oma arvamus inimestest, kes ei taida endale võetud kohustusi, kes hoolitsevad vaid iseendi eest ega mõtle seltsimeestele ja nõnda edasi, ja nõnda edasi...

Arvi Saarna piüdis algul vastu vaielda, tõendades, et ta võib

väga hästi oma kümne päeva töö ära teha ka seitsme päevaga ja lõpuks nõustades isegi pärast pühapäeva vahelejäädud töö-päeva tasa tegema, kuid temagi oli pea sunnitud vaikima. „Mootorihagid“ olid nüüd lõplikult löödud. Helle Roosik tunnistas end „võidetuks“. Arvi Saarna vaikus ja ainult Inna Sall leidis, et tal on tungivaid põhjusi — seekord siiski isiklikke — linnasõiduks just pühapäevaks. Hiljem lubas rühma üldkoosolek tal ära sõita. Kuuldavasti oli Inna siiski pärast käinud võistlustel, arvates, et tal on seal ju nii palju tuttavaid, keda kõiki tahaks näha!

Kuid kogu rühm jäi tööle. Pärast imestasid isegi suured linnakippujad, kuid nad nii väga olid tahtnud ära sõita. Kõik läks hästi. Isegi ühtki tõsisemat haigusjuhtu ei kutsunud esile keemikute seas võistluste jälgimisest loobumine!

Endel Pänt muheles endamisi ja arvas, et õppetund oli „mõnedele“, nagu ta ütles, üsna paras. Koosolekul oli Endel toetanud koosoleku enamust.

Tagasi tuldi pärast kümnepäevast tööd koos, lauluga. Kohustus oli täidetud!

VL. BEEKMAN